

створюють нові можливості для доступу до знань, забезпечують швидкий пошук інформації та доступність книг з будь-якої країни світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Документознавство: навч. посіб. / Г.Швецова-Водка, М.Костенко. Київ: Кондор, 2021.
2. Комова М. В. Документознавство: навч. посіб. Львів: Тріада плюс, 2007. 294 с.
3. Кулешов С. Г. Загальне документознавство: навч. посіб. Київ: Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2012. 123 с.
4. Кушнарєнко Н. М. Спеціальне документознавство: навч. посіб. для дистанц. навчання. Київ: Ун-т «Україна», 2010. 280 с.
5. Навальна М., Різник В. Загальне документознавство: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: КСВ, 2014. 136 с.
6. Палєха Ю. І. Загальне документознавство: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2008. 395 с.

Добровольська Вікторія, к.і.н., доцентка, завідувачка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та інноваційної педагогіки,

Херсонська державна морська академія

Мокеєв Юрій, здобувач вищої освіти

факультету суднової енергетики,

Херсонська державна морська академія

ПРОБЛЕМА ВИКОРИСТАННЯ СКОРОЧЕНЬ ТА АБРЕВІАТУР В ЕЛЕКТРОННІЙ МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Сучасні технології перетворили спілкування у цифровому просторі на основний спосіб комунікації для мільйонів людей. Соціальні мережі, месенджери та смс-технології дозволяють швидко та легко передавати повідомлення, що значно змінило мовну поведінку користувачів. Однією з головних рис цього нового спілкування стало масове використання скорочень й

абревіатур, які сприяють ефективності комунікації та мають суперечливий вплив на граматику, орфографію та мовленнєву культуру [2, с. 85-86].

Застосування скорочень у комунікації породжує кілька важливих питань, пов'язаних з розвитком та збереженням мовної культури. З одного боку, скорочення є природною реакцією на технічні умови (обмеження символів у SMS, потреба у швидкому реагуванні), а з іншого – викликає занепокоєння через зниження якості письма і збільшення мовних бар'єрів між різними групами населення. Це створює дилему: чи вважати абревіатури та скорочення новим стилем сучасного спілкування, яке адаптується до технічних умов, чи розглядати їх як загрозу для повноцінного функціонування української мови та мов світу.

Дослідження ролі скорочень та абревіатур в електронній міжкультурній комунікації є актуальною науковою проблемою. Метою роботи є розкрити роль скорочень та абревіатур як засобу оптимізації та поліпшення міжкультурної комунікації в цифровому середовищі, визначити основні причини їх активного використання, проаналізувати проблеми, які виникають у результаті використання скорочень та абревіатур у процесі електронної комунікації.

Наукова проблема полягає в тому, що використання скорочених форм слів і фраз може вплинути на мовну грамотність, зокрема серед молоді [1, с. 5-6]. З іншого боку, це явище може розглядатися як нова лінгвістична норма, яка відповідає вимогам цифрової комунікації. Тому важливо знайти баланс між збереженням мовної грамотності та необхідністю адаптації до умов швидкого інформаційного обміну.

Мова, що використовується в комунікації за допомогою програм миттєвого обміну повідомленнями, істотно відрізняється як від письмової, так і від усної форм нормованої літературної мови. Завдяки швидкості передачі повідомлень у месенджерах мова, що в них застосовується, усе більше набуває рис усної [4, с. 109].

Важливим фактором, що сприяє поширенню абревіатур у сучасній комунікації, є їхня здатність швидко передавати інформацію і створювати

відчуття приналежності до певної групи. Їх значення часто залежить від конкретної ситуації та може бути зрозумілим лише вузькому колу осіб.

З'ясуємо причини активного використання скорочень та аббревіатур.

По-перше, це швидкість спілкування. Основною причиною використання скорочень є бажання скоротити час набору тексту. Наприклад: «чз» (чого зараз); «нз» (нема за що); «ок» (добре).

По-друге, це обмеження кількості символів. Платформи для спілкування часто обмежують кількість символів у повідомленнях. Це було особливо актуально у часи смс-повідомлень, де обмеження на одне повідомлення складає 160 символів [1, с. 110-111]. Приклади таких скорочень: «спс» (спасибі); «кп» (куплю); «дк» (дякую).

По-третє, це вплив глобалізації та англомовних запозичень. Зараз багато молодих людей використовують англомовні аббревіатури в українських текстах, що є відображенням глобалізаційних процесів [2, с. 97]. Наприклад:

- LOL (laughing out loud) – дуже сильно сміюся
- BRB (be right back) – зараз буду
- BTW (by the way) – до речі
- LMK (let me know) – дай мені знати
- G2G (got to go) – потрібно йти
- TBH (to be honest) – чесно кажучи
- IMHO (in my humble opinion) – я думаю; на мою скромну думку
- ILY (I love you) – люблю тебе
- PLS (please) – будь ласка
- PPL (people) – люди
- NC (no comment) – без коментарів
- MSG (message) – повідомлення
- ZZZ (sleeping) – сплю
- BFF (best friends forever) – найкращі друзі назавжди
- TTYS (talk to you soon) – скоро побачимося
- HAND (have a nice day) – гарного дня

- IIRC (if I remember correctly) – якщо я правильно пам'ятаю
- IMMD (it made my day) – це зробило мій день
- YOLO (you only live once) – ти живеш лише один раз
- DWBH (don't worry, be happy) – усе, як у тій пісні: не сумуй, будь

щасливий

- EOM (end of message) – крапка; кінець повідомлення
- EOS (end of story) – от і все; кінець історії
- F2F (face to face) – тет-а-тет
- GG WP (Good Game, Well Played) – хороша гра, добре зіграно.

Такі скорочення поступово інтегруються в повсякденне спілкування, впливаючи на українську мовну культуру.

Використання скорочень у сучасній комунікації призводить до низки проблем:

1. Зниження рівня грамотності [5, с. 310]. Через використання скорочень користувачі рідко звертають увагу на орфографію та синтаксис, що може призвести до формування звички нехтувати правильним написанням слів у більш формальних ситуаціях.

2. Культурна глобалізація і втрата мовної ідентичності. Постійне запозичення іноземних аббревіатур і зменшення вживання традиційних українських слів робить мову менш автентичною і багатогою.

3. Комунікаційні бар'єри між поколіннями. Молодь легко сприймає скорочення та аббревіатури, тоді як старші люди можуть не розуміти нових форм комунікації. Це створює мовні бар'єри та знижує ефективність спілкування між представниками різних поколінь. Наприклад, скорочення «бро» (брат) або «жб» (життя болить) можуть бути зовсім незрозумілими для людей старшого покоління.

Позитивними сторонами використання аббревіатур є:

1. Ефективність комунікації. Скорочення дозволяють передавати більше інформації у коротші терміни, що є важливим у ситуаціях, коли час на спілкування обмежений. Це також допомагає заощадити місце в повідомленнях.

Наприклад, у соцмережах користувачі часто вживають скорочення «ок» замість «добре», «вкл.» замість включно, «міс.» – місяць, «буд.» – будь ласка.

2. Глобалізація спілкування. Використання інтернаціональних скорочень, таких як «LOL» або «BRB», сприяє швидшій ідентифікації з глобальною культурою та полегшує міжнародну комунікацію. Українська мова не стоїть осторонь цих процесів, адаптуючи нові форми комунікації до свого лінгвістичного середовища.

3. Формування нової лінгвістичної норми. Скорочення є частиною нової культури спілкування, яка відповідає умовам сучасного цифрового середовища. Вони дозволяють розвиватися мові у відповідь на зміни у технологіях і культурі. Це створює динамічну і гнучку мовну систему, яка відповідає вимогам часу.

Наведемо приклади скорочень в українському листуванні:

- Класичні скорочення: «нз» (нема за що), «чз» (чого зараз), «спс» (спасибі), «з/п» (заробітна плата), «пит.» (питання), «інф.» (інформація), «Дякую! Зв'яжуся пізн.» (Дякую! Зв'яжуся пізніше).

- Англомовні запозичення: «LOL» (сміх), «OMG» (ой боже мій), «BRB» (зараз повернусь).

- Новітні креативні скорочення: «жб» (життя болить), «бро» (брат), «зіз» (зізнання).

Стилістичні скорочення є ближчими до зразків усного, а не письмового спілкування. Так, спостерігається скорочення речень до мінімуму, усунення з їх складу займенників, артиклів, підрядних конструкцій. Наприклад: 3 & 4 should be on the left IMO, де на місці сполучника and вжито амперсанд, що є ідеограмою [6, с. 116].

В інтернеті можна спілкуватися з людьми з різних країн та культур. Розуміння та повага до різниць у мовленні та вираженні думок допомагає уникати непорозумінь та підтримувати позитивні відносини.

Таким чином, використання скорочень та аббревіатур в електронній комунікації є складним явищем, яке має як позитивні, так і негативні аспекти. З одного боку, це сприяє ефективності спілкування, полегшує передачу інформації

та інтегрує українську мову в глобальне мовне середовище. З іншого боку, надмірне використання скорочень може призвести до зниження грамотності, втрати мовної ідентичності та ускладнення комунікації між різними віковими групами, представниками різних народів.

Для подолання цієї проблеми необхідно знайти баланс між збереженням традиційних мовних норм і адаптацією мови до нових умов комунікації. Скорочення й аббревіатури можуть бути корисним інструментом у сучасному спілкуванні, якщо їх використання не шкодитиме розвитку та багатству української мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Baron N. S. *Always On: Language in an Online and Mobile World*. Oxford University Press, 2008.

URL: <https://books.google.com.ua/books?id=pq4PJv3xZ5UC&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false> (last accessed: 01.10.2024).

2. Crystal D. *Language and the Internet*. Cambridge University Press, 2006.
URL: https://www.google.de/books/edition/Language_and_the_Internet/cnhnO0AO45AC?hl=ru&gbpv=1&dq=David+Crystal+%22Language+and+the+Internet%22&printsec=frontcover (last accessed: 01.10.2024).

3. Grinter R.E., Eldridge M.A. Y do tngrs luv 2 txt msg? In: Prinz W., Jarke M., Rogers Y., Schmidt K., Wulf V. (eds). *ECSCW 2001*. Springer, Dordrecht. DOI: https://doi.org/10.1007/0-306-48019-0_12 (last accessed: 02.10.2024).

4. Землякова О. О., Шахматова О. В. Комунікативні характеристики спілкування за допомогою програм миттєвого обміну повідомленнями. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. № 39. Т. 3. С.108-110.

5. Павлишинець О., Петришак Б., Бойчук Н. Вплив технологій на розвиток мовної культури: аспекти комунікації в цифровому середовищі. *Вісник науки та освіти*. 2024. 3 (21).

6. Троян А.В. Скорочення та причини їх використання в електронному листуванні. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 32. Т. 1. С.112-117. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/32/part_1/22.pdf (дата звернення: 04.10.2024).

*Дроздова Ірина, д.пед.н., професорка
кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» і
соціально-гуманітарних наук,
Державний біотехнологічний університет*

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОСНОВА ДЛЯ ПОВНОЦІННОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Педагогічна думка здійснює пошук нових пріоритетів в освіті та вихованні підростаючого покоління, у центрі яких – особистість молодої людини з її потребами й інтересами, життєвими цінностями, і найвища цінність, яку має плекати школа, особливо сучасні заклади вищої освіти, – є здоров'я, його формування й підтримка на різних етапах навчання. Актуальним є питання розробки нових ефективних освітніх концепцій на засадах когнітивно-комунікативного, компетентісно-діяльнісного, професійно орієнтованого й інших підходів, що ґрунтуються на принципах валеологізації навчання і пошуку здоров'язбережувальних технологій навчання, спрямованих на повноцінний розвиток особистості кожної людини та формування і збереження монолітності її здоров'я в непростих умовах сьогодення.

Навчання на всіх етапах розвитку людської цивілізації більш-менш задовольняло суспільні потреби, проте з кінця ХХ до початку ХХІ ст. розпочалися бурхливі виробничо-технічні, соціально-політичні, культурно-економічні, інформаційно-інноваційні зміни, що вимагали кардинальних зрушень в усіх сферах суспільства, зокрема й освітньому середовищі.

У цей період освіта стає однією з ключових сфер суспільства, де формується його майбутнє інтелектуальне багатство, основні людські ресурси; оновлюються й розвиваються різноманітні галузі суспільного життя, що сприяє підвищенню рівня освіти в найбільш розвинених країнах світу й активізує проблему переходу